

sik fel közvetlenül, ezen hivatalosan szervezett központi felvevő-helyhez juttathatják az ügydarabokat. A hiteles fordítások közvetítése magánfordító irodák részéről és ezen közvetítés mindennemű elősegítése elzárással is büntethető kihágást képez.

Jogirodalom.

Az 1927. év magánjogi és hiteljogi birói gyakorlata.

Irták: *dr. Glücksthal Andor, dr. Huppert Leó és dr. Varrannai István.* (Polgári Jog könyvtára, 5-ik füzet.) A szerzők személyének bizonyos átesoportosítása dacára, szürke táblájában ismerősként üdvözölhetjük e könyvet, amely az 1926. évi joggyakorlat ismertetése után, most az elmúlt év joggyakorlatának összeállítását adja.

Előrebocsájtom, amivel végezni kellene: a mű célkitűzésénél, irányánál és tartalmánál fogva hiányt-pótló és ezért gondos áttanulmányozását gyakorló jogásztársaimnak melegen ajánlom.

Mi a szerzők célja? Tudott dolog, hogy magánjogunkban a birói joggyakorlatnak mily fontos szerepe van; ez enyészeti el a jogi közmegegyeződés szerint belső igazságukat vesztett törvényi jogtételeket, ez kelti életre az új jogot; ebben érlelődnek meg igen sokszor, előbb tétova kísérletek után, majd egyre erősödő és végül kitérést nem engedő erővel az új törvények alap-gondolatai és sokszor részletei is. Lassan alakul tehát magánjogunk, de folyton alakul. Az antropológia tanítja, mennyi idő elteltével nincs az emberben egy atom sem a régiből; tételes magánjogunk is ilyesformán van. Lassan változik, de változik. Aki tehát az élő jogot ismerni akarja, nem elég, ha egyszer megtanulta, mert annak folytonos alakulása és változása elengedhetlenül szükségessé teszi, hogy állandóan figyelemmel legyünk az átalakulással járó új anyagra, a birói joggyakorlat bőséges termésére: az új jogra.

Van is sok döntvénytárunk. Hónapról-hónapra, de hétről-hétre is, a jogi lapoknak immár tekintélyes száma közli felsőbiróságaink elvi érdekű határozatait, hosszabb-rövidebb terjedelemben. Am ezek a döntések a maguk elszigeteltségében korántsem tudják azt a didaktikai célt szolgálni, amelyért tanulmányozásuknak időt, erőt és pénzt szentelünk. Mért? Mert esetenként megjelenve e döntések csak holt masszát adnak, hiányozván belőlük az az összekötő anyag, amely egységes képpé fogja össze őket és amely ramutat arra, hogy mi az egyes esetekben a visszatérő, merre vezet az alakulás

utja, mi tehát a várható jogfejlődés iránya és helyese a jelen álláspontja a múltéval szemben.

Ennek a feladatnak a betöltésére vállalkoztak a szerzők, amikor az elmúlt év döntvényanyagának szisztemikus és kritikai összefoglalását adják. És tegyük mindjárt hozzá, hogy a legteljesebb eredménnyel vállalkoztak. Kétségtelenül helyes felfogásuk szerint a joggyakorlat ismertetése távolról sem jelent egyet azzal, hogy a felsőbbirósági döntéseket, mint mozaikokat, egymás mellé állítják, hanem azt, hogy a heterogén döntésekben igyekeznek az átfogó kapcsolatokat megtalálni és azokra rámutatni úgy, hogy az egyes jogterületekről egy egységes tükörképet adjanak, nem pedig elkülönült darabkákat. Szerzők feladatukat ebben látják és feladatuknak meg is felelnek. Ez az oka azután annak, hogy könyvünket nem csupán az esetek tömegei, — ami, ha szükséges is, de semmiesetre sem elégséges előfeltétele az általuk helyesen kitűzött cél megvalósításának — hanem magukból a döntésekből derivált összekötő szöveg és kritikai részletek dagasztják közel másfélszáz oldalnyira.

Szerzők a már említetteken kívül azt is feladatuknak tekintik, hogy az egyes kérdésekben megnyilvánuló *irányváltozásokhoz* a maguk egyéni kritikájával szólnak hozzá. Így tesznek, hogy csak néhány példára mutassak rá, a következő kérdésekben: A felperes által emelt vizontvétkességi kérelem kérdése (12. lap), szovjetizációk érvényessége (u. o.), magánjogi csábítás (18. lap), kézizálogjog alapítása tekintetében a gazdasági élet könnyítő tendenciája és a bírói gyakorlat merov elzárkózása (25. lap), a bilaterális turpitudo esetén követett joggyakorlat újabb fejleményei, figyelemmel különösen a készkiadások követelhetése és a már megtörtént teljesítés visszakövetelése tekintetében (30. lap), az ügyleti feltétel beálltanak rosszhiszemű provokálása, mint a Ptkj. 765. §-ának inverz alakja (u. o.), ügyletesség kérdésének egyedi elbírálása (32. lap), a kártérítési kamattörvény nem alkalmazásának helytelenítése az értékcomlástól függetlenül esetekben, figyelemmel tőkeszegénységünkre és a hitelszükségletre (40. l.), balesetkártérítési elméletek (48. lap), a kölcsönvalorizációs gyakorlat bírálata és a mai tagadó álláspontban való megbékélés (56. és 121. lap), az ági vagyon pótlása tárgyában hozott döntések elhentmondására való rámutatás (86. lap), az özvegyi jogra való érdemtelenség újabb gyakorlata (87. lap), öröklési igények valorizációja (94. lap), az üzletátruházás megállapíthatóságának kérdése pozitív és negatív irányban (97—98. lap), az szolgálati

szerezések körül követett joggyakorlat irányváltó-
zása, munkaadó és munkavállaló érdekvédelmének kö-
zéputja (99. l.), a munkavállaló határozott időtartamu
szolgálati szerződésének a munkaadó részéről történt
megszüntetéséből eredő kárigény elbírálása, ill. a gya-
korlatnak a munkavállaló szempontjából való helytele-
nitése (101. l.), a napi sajtó által is élénken pertraktált
azon eset, amidőn a Kuria a közk. társaságnak a közös
üzletből kiszorított tagjától megtagadta a visszahelye-
zési igényt azon a címen, hogy az üzletet nem a tagok
birtoklják, hanem a társaság, (ki nem elégitő meg-
oldás, bírálata, megnyugtatóbb indokolás a birtoklás
közössége alapján, 105. lap), a kisrészvényes és rész-
vénykisebbség tulzott védelmének hátrányos jogi kö-
vetkezményeire való utalás (106. l.), a valorizációs kér-
désék útjának és mai eredményeinek áttekintése (117—
122. l.), fedezeti vétel és fedezeti eladás, mint a kárköve-
telés előfeltétele (129—130. l.), a rigor cambialis teljes
feladását követő gyakorlat helytelenítése (137. l.).

Hogy szerzők bírálati állásfoglalásai a gyakorló
jogász szempontjából, aki álláspontjának helyessége mel-
lett állandóan újabb és újabb érveket keres, mily becse-
sek, azt egészen fölösleges hangsúlyoznom. Ha tehát azt
említem még csak meg, hogy szerzők az ismertetett
joggyakorlat újabb eredményei mellett állandóan utal-
nak az elmúlt év jogirodalmának termékeire, beigazol-
tam, a bevezetőleg anticipált konklúzióm helytálló vol-
tát: a gyakorló jogász magánjogi fegyvertárából e
könyvnek hiányoznia nem szabad.

Dr. Balla Ignác.

A valorizáció fogalma és értékelmélete különös tekintettel az úgynevezett tiszta pénztartozások és köztük a készpénzkölcsön átértékelésére. Irta: Dr. Szentirmay Odón m. kir. kuriai bíró, egyet. mtanár. Jogi témája mellett is inkább jogbölcseleti munka ez a 46 oldalas füzet. A jogbölcselet azonban csak a tárgyalás mód-
jában, az eszmemenet kifejtésében éli ki magát, mert végső inten-
ciója szerint ez a füzet nem éri be az elméleti megállapítások
tisztázásával, hanem annak gyakorlati következéseit a maga
számára levonja, sőt az egyéni állásfoglalás elszigeteltségéből a
nyert megállapításokat a való élet tényeiül másokkal is el-
fogadtatni, mi több, mások által megvalósíttatni igyekszik. A
magánjogász személyére nézve a füzet az értékazonossági el-
méletre helyezkedik és bármily merész az elkövetett hibák fel-
ismerésében és bármily következetes a gondolat szükségyszerü-
ségeinek kifejtésében, mégis józan és gyakorlati érzéket áruul el,
amikor az egyoldalú jogászi szempont mindenhatóságát meg-
tagadja és gazdasági, szociális és etikai komponenseknek a jogi
megoldásba is szerepet juttat. Határozottan tör lándzsát a va-
lorizáció gondolata mellett, és reámutat a Kuria ítélkezéseinek
és a törvényhozói munkának hibáira és fogyatékoságára. Mind-
ezt pedig alátámasztja egyik oldalon jogtörténeti pozitívizmus-